

**S T E N O G R A M A**  
**ședinței Senatului din 3 septembrie 2025**

**S U M A R**

|     |                                                                                                                                                                                                  |                  |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 1.  | Aprobarea ordinii de zi și a programului de lucru.                                                                                                                                               | 2; 5-6; 8; 12    |
| 2.  | Alegerea unui membru al Biroului permanent al Senatului.                                                                                                                                         | 2                |
| 3.  | Aprobarea transmiterii către Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, a unei inițiative legislative.                                                                                        | 4                |
| 4.  | Aprobarea prelungirii la 60 de zile a termenului de dezbatere și adoptare a unor inițiative legislative.                                                                                         | 4                |
| 5.  | Adoptarea tacită, prin împlinirea termenului pentru dezbatere și adoptare la 25 august 2025, a unei inițiative legislative.                                                                      | 5                |
| 6.  | Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative pentru completarea Legii educației fizice și sportului nr.69/2000. (L181/2025)                                                                  | 6-8; 13-14       |
| 7.  | Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative privind includerea Parcului Rozelor din municipiul Timișoara pe lista monumentelor istorice. (L187/2025)                                        | 9-10; 14         |
| 8.  | Dezbaterea și adoptarea Propunerii legislative privind acordarea unui sprijin financiar pentru Catedrala Ortodoxă Episcopală „Sfânta Treime” Baia Mare. (L176/2025)                              | 11; 12-13;<br>14 |
| 9.  | Aprobarea unei modificări în componența nominală a comisiilor permanente ale Senatului.<br>Informare privind componența nominală a biroului de conducere al unei comisii permanente a Senatului. | 14               |
| 10. | Întrebări, interpelări și răspunsuri.                                                                                                                                                            | 15               |
| 11. | Declarații politice.                                                                                                                                                                             | 15               |

**S T E N O G R A M A**  
**ședinței Senatului din 3 septembrie 2025**

*Ședința a început la ora 10.45.*

*Lucrările ședinței au fost conduse de domnul Mircea Abrudean, președintele Senatului, înlocuit de domnul Mihai Coteș, vicepreședinte al Senatului, asistați de domnii Vasile Blaga și Cristian Ghinea, secretari ai Senatului.*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Doamnelor și domnilor senatori,

Declar deschisă ședința plenului Senatului de astăzi, 3 septembrie 2025.

Vă anunț că, din totalul de 134 de senatori, până în acest moment și-au înregistrat prezența la lucrări un număr de 81.

Ședința este condusă de Mircea Abrudean, președinte al Senatului, asistat de domnul senator Vasile Blaga și domnul senator Cristian Ghinea, secretari ai Senatului.

Ordinea de zi pentru ședința plenului de astăzi a fost distribuită.

Dacă nu sunt comentarii asupra ordinii de zi, vă supun votului ordinea de zi.

Vă rog să votați. (*Discuții.*)

Cu 74 de voturi – pentru că avem un coleg care nu are cartelă –, ordinea de zi a fost aprobată.

Programul de lucru, stabilit de Biroul permanent al Senatului și de Comitetul liderilor grupurilor parlamentare, este următorul: ora 10.00 – lucrări în plenul Senatului: dezbaterile inițiativelor legislative înscrise pe ordinea de zi, vot final, întrebări, interpelări, declarații politice.

Ședința se va desfășura în format fizic pentru primul punct al ordinii de zi, urmând să continuăm în format hibrid.

Dacă sunt intervenții în legătură cu programul de lucru.

Dacă nu, supun votului programul de lucru prezentat.

Vă rog să votați.

80 de voturi pentru.

Programul de lucru a fost aprobat.

\*

Stimați colegi,

Trecem la Secțiunea I a ordinii de zi.

Punctul 1, Secțiunea I a ordinii de zi – avem alegerea unui membru al Biroului permanent al Senatului.

Urmează să procedăm la alegerea unui chestor al Biroului permanent al Senatului, conform discuțiilor de la plenul anterior.

Îl rog pe domnul senator Fenechiu să ne prezinte concluzia și decizia Comitetului liderilor grupurilor parlamentare cu privire la chestiunea rămasă neînchisă.

Vă rog.

**Domnul Cătălin-Daniel Fenechiu:**

Domnule președinte,

Astăzi de dimineață, la 9.30, Comisia de regulament a transmis plenului decizia în legătură cu problema care a fost supusă atenției comisiei. La ora 9.50 am avut un Comitet al liderilor și, în raport de împrejurarea că, indiferent de calificarea stării grupului la data de 1 septembrie, ipoteza că era grup și putea să-și anunțe în plen schimbarea denumirii sau că nu mai îndeplineau condițiile de grup urmare a situației discutate, dar se puteau reconstitui în grup în scurtă durată, pur și simplu, prin faptul că erau mai mult de șapte parlamentari aleși pe aceeași listă, Comitetul liderilor a decis să propună plenului să luăm act de schimbarea denumirii grupului în denumirea propusă de membrii grupului și, prin urmare, să completăm Biroul permanent cu reprezentantul propus de grupul cu noua denumire.

Asta a fost decizia Comitetului liderilor.

Mulțumesc. *(Aplauze.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Vă mulțumesc, domnule senator.

Luăm act de propunerea Comitetului liderilor și, în consecință, luăm act de schimbarea denumirii grupului parlamentar.

O invit la microfon pe doamna Cerva, liderul grupului parlamentar cu noua denumire, pentru a prezenta propunerea nominală pentru funcția de chestor.

**Doamna Nadia-Cosmina Cerva:**

Bună ziua!

Propunerea Grupului parlamentar PACE – Întâi România pentru funcția de chestor este domnul Ninel Peia. *(Aplauze.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Stimați colegi,

Urmează să ne exprimăm votul.

În conformitate cu prevederile art.142 din Regulament, vă propun, ca procedură de vot, vot secret electronic pentru alegerea unui chestor al Biroului permanent al Senatului.

Alegerea se aprobă cu votul majorității senatorilor prezenți, potrivit art.26 alin.(2) din Regulamentul Senatului.

Dacă există intervenții cu privire la procedura de vot propusă.

Dacă nu, vă supun aprobării procedura de vot propusă.

Vă rog să votați.

77 de voturi pentru, un vot contra, o abținere.

Procedura de vot a fost aprobată.

Supun votului dumneavoastră alegerea domnului Ninel Peia în funcția de chestor al Biroului permanent al Senatului.

Vă rog să votați.

Cu 72 de voturi pentru, un vot contra, o abținere – n-o să pot să-i iau votul, că-i secret –, domnul Peia a fost ales chestor al Biroului permanent al Senatului.

\*

Continuăm cu punctul 2, Secțiunea I a ordinii de zi – avem aprobarea transiterii către Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, a unei inițiative legislative.

Stimați colegi,

În conformitate cu hotărârea Biroului permanent din 2 septembrie 2025, pe baza avizului Comisiei pentru constituționalitate, potrivit prevederilor art.35 alin.(1) lit.e) și art.94 alin.(1) lit.b) din Regulament, se transmite către Camera Deputaților, pentru a dezbate și adopta ca primă Cameră sesizată, următoarea inițiativă legislativă, astfel cum este afișată pe pagina de internet a Senatului.

Supun votului transmiterea către Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, a Propunerii legislative pentru modificarea și completarea art.7 din Legea nr.41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune. (b256/2025)

Vă rog să votați.

75 de voturi pentru, un vot contra.

Propunerea a fost aprobată.

\*

La punctul 3, Secțiunea I, avem aprobarea prelungirii la 60 de zile a termenului de dezbatere și adoptare a unor inițiative legislative.

Potrivit art.93 alin.(4) din Regulament, caracterul complex al legii se stabilește prin hotărârea plenului Senatului, la propunerea Biroului permanent, care a analizat solicitarea privind prelungirea la 60 de zile a termenului de dezbatere și adoptare a unor inițiative legislative, astfel cum sunt afișate pe pagina de internet a Senatului.

Supun votului aprobarea prelungirii termenului de dezbatere și adoptare a Propunerii legislative privind protecția minorilor sub 18 ani în fața conținutului nociv distribuit pe platformele online de tip very large online platforms. (L183/2025)

Vă rog să votați.

77 de voturi pentru.

Propunerea a fost aprobată.

Supun votului aprobarea prelungirii termenului de dezbatere și adoptare a Propunerii legislative – Legea majoratului online. (L190/2025)

Vă rog să votați.

77 de voturi pentru.

Propunerea a fost aprobată.

\*

La punctul 4, Secțiunea I, avem notă privind adoptarea tacită, prin împlinirea termenului pentru dezbatere și adoptare la 25 august 2025, a unei inițiative legislative.

Această notă este afișată pe pagina de internet a Senatului.

Inițiativa se consideră adoptată prin împlinirea termenului, în conformitate cu art.75 alin.(2) teza a III-a din Constituția României, coroborat cu prevederile art.152 alin.(2) din Regulamentul Senatului, și urmează să fie transmisă Camerei Deputaților spre dezbatere și adoptare în calitate de Cameră decizională.

Stimați colegi,

Continuăm lucrările în format hibrid și trecem la secțiunea următoare a ordinii de zi după o pauză de un minut.

\*

PAUZĂ

**Domnul Mircea Abrudean:**

Stimați colegi,

Continuăm lucrările în format hibrid.

Trecem la secțiunea următoare a ordinii de zi.

Pentru operativitate, în prima parte a ședinței de plen se vor desfășura dezbatările asupra punctelor înscrise pe ordinea de zi, iar după încheierea acestora, în a doua parte a ședinței, se va desfășura sesiunea de vot final, conform hotărârii Comitetului liderilor grupurilor parlamentare.

Vă rog, domnule Fenechiu, aveți un anunț.

**Domnul Cătălin-Daniel Fenechiu:**

Mulțumesc, domnule președinte.

Voiam să informez plenul că Comitetul liderilor a decis de dimineață suplimentarea ordinii de zi, pe poziția 4, cu L176/2025 – Propunerea legislativă privind acordarea unui sprijin financiar pentru Catedrala Ortodoxă Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, care are un raport adoptat în unanimitate de Comisia de buget, finanțe.

Și aș vrea să propun plenului scoaterea de pe ordinea de zi a punctului 3, care este o lege organică, urmând ca punctul 3 să fie pe ordinea de zi a ședinței de luni, când avem, în mod clasic, legi organice. Deci propunerea, domnule președinte, este să supuneți scoaterea de pe ordinea zi a punctului 3.

Mulțumesc.

*(Intervenție neinteligibilă din sală.)*

La... *(Neinteligibil.)* când avem plenuri. *(Discuții.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Luăm act de această decizie a Comitetului liderilor.

\*

Continuăm.

Punctul 1 al ordinii de zi, Propunerea legislativă pentru completarea Legii educației fizice și sportului nr.69/2000. (L181/2025)

Raportul Comisiei pentru tineret și sport este de respingere a propunerii legislative, cu amendamente respinse.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul senator Șipoș Eugen, apoi domnul senator Mîndru Cătălin.

Domnule senator Șipoș, ați apăsător intervenție.

Vă rog.

**Domnul Eugen-Cristian Șipoș:**

Stimați colegi senatori,

Credem în viitorul sportului românesc și ne asumăm responsabilitatea de a investi în tinerii sportivi, prin consolidarea echipelor de juniori și promovarea lor către nivelul de seniori, oferind șansa unei noi generații să performeze.

Considerăm că aceste cote, referitor la regula Under-21, sunt utile și pentru a crește baza de selecție, printr-o conectare mai bună la diaspora, fiindcă ne dorim să contribuim la repatrierea copiilor românilor care au plecat afară, iar acești jucători sunt eligibili cu cei formați la nivel național.

Suntem hotărâți să păstrăm un procent de peste 50% din jucătorii români în echipele de club din campionatele naționale, pentru ca echipele naționale să aibă o bază solidă de selecție și pentru ca fotbalul românesc să rămână puternic și competitiv.

Ne opunem eliminării comisionului de 10% din transferuri, deoarece aceste resurse se întorc direct în cluburi și sunt reinvestite în infrastructură, în pregătirea și promovarea tinerilor sportivi, exact acolo unde este nevoie pentru a construi viitorul. O asemenea intervenție cum este cea solicitată de inițiator poate afecta grav autonomia Federației și poate duce chiar la suspendarea de către forurile internaționale.

Ne opunem acestei inițiative legislative. *(Applauze.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Domnul senator Mîndru Cătălin.

**Domnul Cătălin-Emil Mîndru:**

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Educația fizică și sportul sunt subiecte de o importanță deosebită, care ne privesc pe toți. Un stil de viață sănătos și implicarea populației în activități fizice ar trebui să fie un deziderat pentru România, unde, din păcate, sub 10% din populație face mișcare regulat. În special tinerii sunt cei care ar trebui încurajați să facă sport, pentru a avea un impact benefic, pe termen lung, asupra dezvoltării personale și a unui stil de viață sănătos. Vorbim inclusiv de sportul de performanță, care reprezintă și o oportunitate de a crește România, renumele internațional al României.

L181 intervine asupra unui detaliu aparent mărunț, însă cu implicații majore. Folosirea tinerilor jucători, sub vârsta de 21 de ani, în echipele de Superliga de fotbal vine ca o garanție pentru dezvoltarea echipelor de juniori și pentru încurajarea cluburilor să dezvolte noi generații de fotbaliști. Sezonul 2024 – 2025 al Superligii de fotbal a înregistrat un record de goluri marcate de jucătorii Under-21, fiind marcat cel puțin un gol în fiecare etapă a campionatului de către tinerii jucători. Există reguli similare cu privire la jucătorii Under-21 în multe țări din Europa. Nu poți renunța la ceva ce funcționează bine și produce beneficii doar pentru că asta nu este pe placul inițiatorului acestei legi. L181 propune să se renunțe la această regulă, adică la prezența tinerilor Under-21 în echipele de fotbal din Prima Ligă.

În concluzie, suntem de părere că este necesar să încurajăm sistemele de formare...  
*(Microfon întrerupt.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

15 secunde, vă rog.

**Domnul Cătălin-Emil Mîndru:**

Mulțumesc.

... a tinerilor în orice domeniu sportiv, inclusiv în fotbal, pentru a avea un impact general pozitiv în rândul populației pe termen lung. L181 nu face asta, motiv pentru care Grupul senatorilor USR va vota pentru raportul de respingere.

Vă mulțumesc.

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc.

Din online, doamna senator Horga, vă rog. *(Discuții.)*

**Doamna Maria-Gabriela Horga:**

Vă mulțumesc, nu mai este nevoie.

Voiam doar să semnaliez că nu putem vota, dar acum este în regulă.

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc.

Dacă nu mai sunt intervenții pe dezbateri, am încheiat dezbaterile asupra acestui punct al ordinii de zi.

Inițiativa rămâne la vot final.

\*

Vă rog, domnule senator Pălărie, pe procedură.

**Domnul Ștefan Pălărie:**

Mulțumesc, domnule președinte.

Am lăsat să se încheie dezbateri pe primul punct pe ordinea de zi, pentru că facem dezbateri pe baza votului dat în plenul Senatului. Altminteri, Regulamentul prevede că modificări la ordinea de zi, suplimentări sau eliminări de pe ordinea de zi, se votează în plenul Senatului și se aprobă aici, indiferent ce a fost discutat în Comitetul liderilor. Acolo m-am opus pentru suplimentare pe anumite legi, care înțeleg că încă nici măcar nu au raportul scos. Dar, indiferent că sunt eu sau nu sunt de acord, e irelevant, plenul Senatului trebuie să se pronunțe pe suplimentări sau retrageri de subiecte de pe ordinea de zi.

Vă mulțumesc.

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc, domnule senator.

Vă reamintesc că suntem, conform Regulamentului, pe procedură hibridă și decizia Comitetului liderilor ține loc de orice altă decizie a plenului. Eu n-am o problemă să supun plenului modificarea ordinii de zi, dar nu cred că are sens, având în vedere că suntem pe această procedură.



Continuăm.

La punctul 2 al ordinii de zi avem Propunerea legislativă privind includerea Parcului Rozelor din municipiul Timișoara pe lista monumentelor istorice. (L187/2025)

Raportul Comisiei pentru cultură și media este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterile.

Domnul senator Șipoș Sorin-Gheorghe.

**Domnul Sorin-Gheorghe Șipoș:**

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Inițiativa ne propune astăzi să includem Parcul Rozelor din Timișoara pe lista monumentelor istorice. Avem deja o lege clară, Legea nr.422/2001, care prevede exact cum se face clasarea unui obiectiv pentru a deveni monument istoric. Parlamentul nu are voie să sară această procedură și să declare, prin vot politic, dacă un obiectiv este sau nu este monument istoric.

Pe lângă aspectele juridice – și aici avem atât Consiliul Legislativ, cât și Consiliul Economic și Social, care au spus limpede că această inițiativă este ilegală și neconstituțională –, trebuie să ne uităm și la efectele concrete. Un parc este un organism viu, care are nevoie de o întreținere constantă, de replantări, de multe alte lucruri ca să poată să fie la standardele pe care cetățenii le cer. În momentul în care Parcul Rozelor devine monument istoric, orice intervenție în parc, de la tunsul ierbii până la schimbatul florilor, devine un coșmar pentru administrație, pentru că trebuie multe avize, și dintr-un parc devine un coșmar al birocrăției.

De aceea, simplificând, ne opunem acestei inițiative legislative.

Vă mulțumesc.

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc.

Din online, domnul senator Vela.

**Domnul Gheorghe Vela:**

Stimate, domnule președinte,

Onorați colegi,

Mă surprinde punctul de vedere al colegului de mai devreme, care a uitat că este timișorean.

Parcul Rozelor, trecând peste avizul Consiliului Legislativ și al Consiliului Economic și Social, care ne spun că avizează negativ, este un parc de o valoare inestimabilă nu numai pentru Timișoara, ci

și pentru Banat. Acum doi ani de zile a fost evenimentul ITO, organizat de către Patriarhie, mari concerte, mari evenimente culturale au loc în parcul acesta.

Și ca să simplific, așa cum Parlamentul a stabilit anumite zile ca fiind de importanță națională, anumiți ani, pentru cultura românească – și putea tot ministrul culturii să o facă sau Ministerul Culturii –, tot așa se poate și acum, pentru că suntem suverani. Deci eu nu văd un conflict neapărat între cele două puteri: puterea executivă și puterea legislativă. Parcul din Timișoara, oricum ar fi, fie că îl declarăm monument istoric, fie ca nu îl decla... *(Microfon întrerupt.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

10 secunde, domnule Vela.

Vă rog să încheiați.

**Domnul Gheorghe Vela:**

... *(Neinteligibil.)* trebuie s-o aibă administrația.

De aceea, domnul Vela susține acest proiect de lege și va vota împotriva respingerii, împotriva respingerii lui.

Mulțumesc mult.

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc.

Domnul senator Petre George-Cezar.

**Domnul George-Cezar Petre:**

Mulțumesc, domnule președinte.

Mă simt dator să vin cu o mică lămurire legată de ce a zis colegul nostru referitor la faptul că un parc, dacă devine... ați spus dumneavoastră foarte bine, dacă devine monument istoric, nu poate fi afectat în niciun caz – și v-ați referit acolo la plante, la faptul că nu poate fi toaletat.

Țin, puțin, să vă contrazic, în sensul în care legea face referire strict la construcții, nu se referă și la spațiul verde dimprejurul construcțiilor. Deci el poate funcționa în continuare ca monument istoric, doar că intervențiile la construcțiile din acel parc se supun Legii nr.10 și Legii nr.50 în ceea ce privește intervenția la clădiri.

Deci, atenție, clădiri, nu spațiu verde.

Mulțumesc frumos. *(Aplauze.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc.

Dacă nu mai există intervenții, am încheiat dezbaterea generală asupra acestui punct al ordinii de zi.

Inițiativa rămâne la vot final.

La punctul 3 al ordinii de zi avem Propunerea legislativă privind acordarea unui sprijin financiar pentru Catedrala Ortodoxă Episcopală „Sfânta Treime” Baia Mare. (L176/2025)

Raportul comun al Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități este de admitere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare, se adoptă cu votul majorității senatorilor prezenți.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Începem dezbaterea.

Domnul senator Niculescu-Țâgârlaș.

**Domnul Cristian-Augustin Niculescu-Țâgârlaș:**

Sărut mâna, doamnelor!

Bună ziua, domnilor!

Stimați colegi,

Trăim momente extrem de dificile în România, în care discursul politicienilor, societatea sunt divizate, român contra român... luptăm și, câteodată, pierdem esența lucrurilor. Dar, în general, din punctul meu de vedere, un singur lucru ne-a păstrat uniți – credința în Dumnezeu. Și acest lucru trebuie să dăinuie, indiferent de obișnuințe, indiferent de pozițiile pe care le avem noi.

Această inițiativă pe care am depus-o și o susțin a fost votată în unanimitate în cele două comisii coraportoare – și vă mulțumesc frumos pentru susținerea acordată Maramureșului și Sătmarului, pentru că episcopia mea este pe două județe și este singura episcopie care nu are o catedrală finalizată.

Vreau să vă spun, din istoria Maramureșului, că o mie de ani n-am avut voie noi, maramureșenii, să ne construim biserici din piatră, ca să nu le folosim ca fortificații – și din acest motiv am devenit cei mai mari meșteri în lemn și ne-am făcut catedrale de lemn care dăinuie de peste 600 de ani. Dar, este momentul ca Maramureșul și Sătmarul să aibă o adevărată catedrală, pentru că noi, așa cum am fost numiți întotdeauna „Țara de la capătul imperiilor”, merităm o catedrală care să fie un simbol pentru credința noastră, pentru ortodoxie.

De aceea, vă transmit și un semnal din partea... și un mesaj din partea Preasfințitului Iustin de susținere pentru această inițiativă și sper să avem un vot unanim.

Vă mulțumesc. *(Applauze.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc.

Domnul senator Petre George-Cezar. *(Discuții.)*

\*

Stimați colegi,

Pentru a nu exista niciun fel de dubiu cu privire la ordinea de zi așa cum a fost ea modificată de Comitetul liderilor, o să vă supun votului scoaterea punctului 3, adică a legii organice, de pe ordinea de zi și discutarea lui în primul plen de săptămâna viitoare.

Vă rog să votați această propunere.

Vot vă rog.

Stimați colegi,

Având în vedere că am trecut pe sistemul hibrid, o să vă rog să vă reintroduceți cartelele și reluăm acest vot. Deci, vă rog, reintroduceți cartelele.

Vă supun votului propunerea de eliminare a punctului 3, respectiv legea organică, de pe ordinea de zi a plenului de astăzi, conform propunerii... deciziei Comitetului liderilor, și discutarea lui în primul plen de săptămâna viitoare.

Vă rog să votați.

72 de voturi pentru, 28 împotrivă, 7 abțineri.

Propunerea a fost adoptată.

\*

Dacă la punctul 3, cu Propunerea legislativă privind acordarea unui sprijin financiar pentru Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, mai există intervenții.

Domnul Vela, din online.

**Domnul Gheorghe Vela:**

Stimate domnule președinte,

Onorați colegi,

Susțin din toată inima, susțin din toată inima această inițiativă, pentru că, astăzi, catedralele, bisericile au rămas ultimele bastioane de conservare morală a oamenilor. Ceea ce fac maramureșenii trebuie să fie adoptat la nivel național de către toate celelalte provincii, pentru ca să rămână un ferment, un aluat puternic de dospire a societății românești.

În Comisia de drepturile omului am votat cu ambele mâini pentru acest proiect de lege. Îl socot binevenit și trebuie cu toții – care suntem creștini în inima noastră – să votăm pentru acest proiect de lege, pentru că este pentru viitorul copiilor noștri și al tineretului nostru, ca să rămânem o țară creștină și cu oameni de omenie.

Vă mulțumesc frumos.

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc.

Domnule Peiu, vă rog.

**Domnul Petrișor-Gabriel Peiu:**

Foarte scurt, în primul rând, țin să-l felicit pe domnul senator Țâgârlaș pentru tenacitatea și rigoarea cu care a promovat acest proiect.

Sigur că suntem de acord cu această idee. Să nu uităm că anul acesta aniversăm 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române, la 1925. Este un bun prilej să completăm rolul Bisericii Ortodoxe Române în viața acestui stat, în fibra acestui stat, prin acordul ca, deși situația bugetară este cum este, să mergem înainte pe acest proiect care nu face decât să întărească această legătură între Biserica Ortodoxă Română și statul român.

Încă o dată, felicitări, domnule senator! Este unul din rarele momente în care opoziția vine și-și scoate pălăria în fața unui reprezentant al puterii care a făcut un lucru bun. *(Aplauze.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Mulțumesc.

Am încheiat dezbaterile generale asupra acestui punct al ordinii de zi.

Inițiativa rămâne la vot final.

\*

Stimați colegi,

Trecem la exprimarea votului final asupra inițiativelor legislative cu caracter ordinar dezbătute.

Potrivit prevederilor art.112 din Regulament, se vor supune unui singur vot raportul în întregime și inițiativa legislativă. De asemenea, vă reamintesc că votul se exercită prin intermediul sistemului de vot electronic hibrid.

În timpul ședinței de vot electronic hibrid, în cazul în care senatorul este înregistrat în aplicație sau are cardul de vot introdus în consolă, dar nu apasă nicio tastă, va figura absent la votul respectiv. În situația în care, din eroare, senatorul prezent în sala de plen exercită același vot prin modalități diferite de exprimare, în mod automat se va înregistra și se va lua în considerare doar opțiunea exprimată prin intermediul sistemului din sala de plen – cardul de vot.

Având în vedere cele prezentate anterior cu privire la votul prin intermediul sistemului de vot electronic hibrid, urmează să derulăm un vot test. În acest sens, vă rog să vă introduceți cardurile de vot în consolă sau să accesați aplicația de vot.

Aveți la dispoziție 30 de secunde pentru exercitarea votului.

Vot test, vă rog.

Sistemul de vot funcționează.

Dacă nu sunt intervenții asupra procedurii de vot, începem.

Punctul 1, Propunerea legislativă pentru completarea Legii educației fizice și sportului nr.69/2000. (L181/2025)

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

109 voturi pentru.

Propunerea legislativă este respinsă.

\*

Punctul 2, Propunerea legislativă privind includerea Parcului Rozelor din municipiul Timișoara pe lista monumentelor istorice. (L187/2025)

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de respingere, respectiv respingerea propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

77 de voturi pentru, 32 împotrivă, două abțineri.

Propunerea legislativă este respinsă.

\*

Punctul 3, Propunerea legislativă privind acordarea unui sprijin financiar pentru Catedrala Ortodoxă Episcopală „Sfânta Treime” Baia Mare. (L176/2025)

Ne pronunțăm printr-un singur vot asupra raportului de admitere și a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Vă rog să votați.

103 voturi pentru, un vot împotrivă, 9 abțineri.

Propunerea legislativă a fost adoptată.

Stimați colegi,

Continuăm cu sesiunea de întrebări, interpelări și declarații politice, pe care o va conduce domnul vicepreședinte Mihai Coteș, asistat de domnul senator Blaga și domnul senator Ghinea. *(Discuții.)*

\*

Vă rog.

**Doamna Nadia-Cosmina Cerva:**

Având în vedere că domnul Manea nu mai este membru al Grupului PACE – Întâi România, la Comisia pentru drepturile... pentru românii de pretutindeni... *(Microfon întrerupt.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Vă rog, porniți microfonul.

**Doamna Nadia-Cosmina Cerva:**

Deci la Comisia româniei de pretutindeni, în loc... *(Microfon întrerupt.)*

**Domnul Mircea Abrudean:**

Vă rog, reluați.

**Doamna Nadia-Cosmina Cerva:**

La Comisia româniei de pretutindeni, în funcția de vicepreședinte, în locul domnului Manea, Grupul parlamentar Întâi România îl numește pe domnul Rusu Cristian.

Mulțumesc.

**Domnul Mircea Abrudean:**

Stimați colegi,

Vă rog să votați propunerea de modificare a doamnei lider de grup Cerva.

63 de voturi pentru, un vot împotriva, două abțineri.

Propunerea a fost adoptată.

\*

PAUZĂ

**Domnul Mihai Coteț:**

Bună ziua, stimați colegi!

Începem sesiunea de întrebări și interpelări.

Primul înscris în... pe listă...

Declar deschisă sesiunea de întrebări și interpelări de astăzi, 3 septembrie 2025.

Conducerea fiind asigurată de Mihai Coteț, vicepreședinte al Senatului, asistat de domnul senator Vasile Blaga și domnul senator Cristian Ghinea, secretari ai Senatului.

Conform regulamentului aprobat, timpul aprobat pentru sesiunea de întrebări și interpelări este de 60 de minute, repartizat pe grupurile parlamentare, potrivit ponderii acestora.

Invit la microfon, începem cu lista de întrebări, pe domnul Carp Ionel.

Domnul Carp Ionel? Nu mai este. Mergem mai departe.

Domnul senator Potecă Vasilică.

Domnul senator Iacob Constantin-Ciprian, vă rog.

**Domnul Constantin-Ciprian Iacob:**

Vă mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Întrebarea mea de astăzi se adresează doamnei Oana Țoiu, ministrul afacerilor externe.

Obiectul întrebării: „Reședință de lux în Statele Unite ale Americii, de peste 20 000 de dolari pe lună în plină criză bugetară”

Stimată doamnă ministru,

Într-un interviu acordat publicației „Gândul”, ambasadorul României din Statele Unite ale Americii, domnul Andrei Muraru, întrebat de jurnaliști, cu ocazia Reuniunii Anuale a Diplomației Române, despre costurile reședinței de la Washington, în contextul crizei bugetare, a declarat:

„În acești patru ani, această ambasadă pe care o conduc a atras fonduri private, deci din sponsorizări de două milioane de euro și organizăm numeroase evenimente în această reședință. S-au făcut investiții aproape exclusiv din fonduri private în această reședință și cred că a adus plus valoare imaginii României la Washington.”

Totodată, în același interviu acordat marți, 26 august, la Palatul Cotroceni, ambasadorul a precizat că actuala reședință, preluată și închiriată de la Departamentul de Stat, are o chirie de 21 000 de dolari pe lună, semnificativ mai mare decât cea anterioară, de 13 500 dolari pe lună.

În acest context, doamna ministru, vă rog să-mi răspundeți la următoarea întrebare:

- Care sunt entitățile private care au sponsorizat Ministerul Afacerilor Externe cu suma de două milioane de euro, menționată de domnul ambasador Andrei Muraru?

Solicite răspuns în scris.

Cu deosebită considerație, senator Constantin-Ciprian Iacob, Circumscripția nr.16 Dâmbovița.

Vă mulțumesc.

**Domnul Mihai Coteș:**

Mulțumesc.

Dacă de la PSD este cineva pentru întrebări și declarații?

Doamna Federovici, vă rog.

**Doamna Doina-Elena Federovici:**

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Astăzi voi adresa o interpelare domnului prim-ministru Ilie-Gavril Bolojan.

Obiectul interpelării: „Proiectele civile transmise de România Comisiei Europene pentru finanțare prin programul SAFE al Uniunii Europene”

Stimate domnule prim-ministru,

În contextul geopolitic actual, marcat de războiul din Ucraina, România joacă un rol esențial în consolidarea securității regionale și europene. Proiectele transmise Comisiei Europene în cadrul programului SAFE reprezintă o oportunitate de a integra infrastructura civilă în planurile de apărare, contribuind astfel la mobilitatea militară și la dezvoltarea regională.



Județul Botoșani, pe care îl reprezint în Senatul României, are o poziție geografică strategică, situându-se la granița cu Ucraina și Republica Moldova. În acest context, investițiile în infrastructura rutieră, precum Autostrada Moldovei A7 și Autostrada Unirii A8, precum și drumul expres Suceava-Botoșani sunt esențiale nu doar pentru dezvoltarea economică, ci și pentru asigurarea unei mobilități eficiente în situație de criză.

Astfel, având în vedere importanța acestor proiecte pentru securitatea națională și angajamentele României în cadrul Uniunii Europene și NATO, vă rog să-mi comunicați:

1. Care sunt proiectele civile introduse de România pe lista transmisă Comisiei Europene pentru finanțare prin programul SAFE și care este valoarea acestora?

2. Ce soluții are în vedere Guvernul României pentru continuarea finanțării drumului expres Suceava-Botoșani și pentru extinderea investițiilor în infrastructura strategică din județele de frontieră?

Vă mulțumesc.

Solicit răspuns scris.

Senator PSD de Botoșani, Doina-Elena Federovici

Și dacă îmi permiteți, domnule președinte, să prezint și declarația politică.

**Domnul Mihai Coteț:**

Vă rog.

**Doamna Doina-Elena Federovici:**

Mulțumesc.

Declarația politică de astăzi am intitulat-o sugestiv: „Nu doar austeritate: Moldova are nevoie de programe de dezvoltare”.

Distinși colegi,

România traversează o perioadă de dezechilibru economic serios, iar răspunsul Guvernului este unul previzibil, dar periculos: creșteri de taxe, reduceri de posturi în administrație și suspendarea unor programe de investiții esențiale – „Anghel Saligny”, PNRR, programele CNI. Toate aceste măsuri sunt mai degrabă contabile, nu economice. Corectează pe hârtie, dar taie motoarele de creștere, în special în domeniul construcțiilor.

Ce riscăm limitându-ne doar la aceste măsuri?

Riscăm să adâncim criza, să împingem firmele de construcții spre faliment, să intrăm într-o spirală a recesiunii și, mai grav, să lăsăm regiunile mai sărace și mai vulnerabile tot mai în urmă. De aceea, cred că trebuie să schimbăm abordarea. Reducerea deficitului bugetar este necesară, dar nu suficientă. Avem nevoie, în paralel, de măsuri care să creeze valoare economică, locuri de muncă și exporturi. Primul pas, un program-pilot pentru Regiunea de Nord-Est, cu accent pe județele mai sărace,

precum Botoșani. Zone unde vulnerabilitatea socială și economică este maximă și unde lipsa de investiții blochează dezvoltarea.

Acest program trebuie să fie gândit și implementat de ministerele economice: Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Investițiilor și Fondurilor Europene. Ele au și instrumentele și responsabilitatea de a acționa.

Și trebuie să se bazeze pe două criterii clare: prima direcție – stimularea lanțurilor economice locale. Putem oferi reducere de impozit pe profit pentru companiile care folosesc un procent semnificativ din materia primă locală, iar pentru cele care transformă materia primă locală în produse destinate exportului, o bonificație suplimentară. Astfel, firmele vor integra producția regională, vor adăuga valoare aici, acasă și vom reduce dependența de importuri.

A doua direcție – atragerea și sprijinirea investițiilor productive. Putem utiliza granturi din FEDR și InvestEU pentru investiții în capacități de producție care reduc importurile și cresc exporturile. În paralel, putem oferi facilități fiscale temporare pentru companiile care aleg dezvoltarea în județele cu dezvoltare scăzută. Dacă acest model va fi preluat și va funcționa în Moldova, el va putea fi extins la nivel național. Poate deveni o alternativă reală la austeritate și o cale de a reporni economia.

Distinși colegi,

Nu putem continua doar să tăiem. Trebuie să și construim. Corecțiile bugetare sunt inevitabile, dar fără un plan de dezvoltare, ele vor adânci criza. Moldova trebuie să fie punctul de pornire pentru o nouă politică economică, una care reduce deficitul, dar în același timp creează locuri de muncă și valoare în România.

Vă mulțumesc.

Senator PSD de Botoșani, Doina-Elena Federovici

**Domnul Mihai Coteș:**

Mulțumesc.

De la AUR, domnul Sandu Mircea-Ionuț.

**Domnul Mircea-Ionuț Sandu:**

Vă mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Întrebările sunt adresate domnului ministru Cseke Attila-Zoltan, ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, domnului Alexandru Nazare, ministrul finanțelor, domnului Dragoș Nicolae Pîslaru, ministrul investițiilor și proiectelor europene.

Obiectul întrebării: „Situația primăriilor care au rămas fără bani de funcționare și a primăriilor care au datorii mari ca urmare a neimplementării unor proiecte”

Stimați domnilor miniștri,

În calitate de senator de Gorj, am luat la cunoștință de existența unor primării care au conturile blocate după ce au derulat proiecte de infrastructură pe care nu le-au dus până la capăt, dar care sunt în blocaj financiar total, pentru că firmele contractate au... contractante au câștigat în instanță plata lucrărilor executate.

Fac precizarea că, în anumite cazuri, sumele datorate sunt mai mari decât bugetele proprii pe 3-4 ani ale acestor unități administrativ-teritoriale.

În acest context, vă rog să răspundeți punctual la următoarele întrebări folosind drept reper data de 1 septembrie 2025:

- Aveți o evidență a numărului proiectelor derulate prin PNRR, PNDL 2 și 3 – „Anghel Saligny”, cu fonduri europene structurale sau alte surse de finanțare de la bugetul de stat, care nu au fost duse la îndeplinire și unde banii nu au fost decontați? Câte sunt aceste proiecte și cum sunt ele defalcate pe sursa de finanțare? Câte primării sunt implicate?

- Câte primării sunt raportate ca având ponderea datoriilor mai mari decât bugetul local aferent anului 2025?

- Câte primării au raportat până acum, pe parcursul anului 2025, incapacitate de a închide anul în baza bugetului aprobat inițial?

- S-a discutat despre faptul că proiectele de infrastructură ar urma să fie prioritizate? Câte dintre contractele de finanțare semnate au grad de implementare sub 30% pondere și cuantum? Câte între 30 și 50% pondere și cuantum? Câte depășesc 50% pondere și cuantum?

- Câte primării au intrat efectiv în incapacitate de plată, fie și temporară, din 2020 și până la 1 septembrie 2025, defalcat pe ani?

- Ce trebuie să facă o primărie care are conturile blocate și care datorează sume de bani mai mari decât bugetul propriu de pe câțiva ani?

Vă solicit răspuns scris.

Vă mulțumesc.

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumesc. Mulțumesc frumos.

De la USR, domnul Bochileanu, domnul senator Bochileanu.

**Domnul George-Cătălin Bochileanu:**

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Doamnelor și domnilor senatori,

Un tânăr livrator din Bangladesh a fost atacat în plină stradă, la București. Singura lui „vină”? Că este străin, că arată diferit.

Un alt tânăr, din Nepal, se află astăzi în comă după ce a fost bătut la Cluj-Napoca. Vorbim despre oameni cu părinți, cu familii, care au venit aici să muncească și să studieze. Și nu e întâmplător. Aceste acte de agresiune vin după ce unii lideri politici au lansat în spațiul public mesaje care instigă la ură, apelul la boicotarea livratorilor străini, sondaje absurde despre expulzarea muncitorilor străini. Rezultatul? Scene de violență care nu ne fac cinste și pe care trebuie să le prevenim.

Să nu ne amăgim: asemenea fapte nu apar din senin. Ele sunt rodul a ani de propagandă, ani în care politicieni, fără soluții, au cultivat ura, repetând refrene lipsite de conținut: „străinii ne iau locurile de muncă, străinii sunt un pericol.”

E momentul să vă opriți. Milioane de români trăiesc și muncesc în străinătate.

Mulți dintre ei s-au simțit la un moment dat discriminați. Cum ar fi fost dacă în țările lor adoptive, politicienii ar fi îndemnat deschis la ură împotriva românilor? Dacă acești români ar fi fost atacați, umiliți sau bătuți din senin doar pentru că sunt de altă naționalitate?

Stimați colegi suveraniști,

Responsabilitatea voastră este cu atât mai mare. Condamnați violența, condamnați rasismul. O țară puternică știe să fie o gazdă bună, să învețe din experiența milioane de români care au locuit în alte state și care au văzut cum se poate trăi cu respect și demnitate și fac apel la toți colegii parlamentari să nu tolerăm ura, să nu tolerăm violența, să nu permitem ca discursul extremist să transforme România într-o țară nesigură pentru oamenii cinstiți care muncesc aici.

România nu este și nu trebuie să devină țara violenței. România adevărată este țara ospitalității, a solidarității și a respectului.

Vă mulțumesc.

**Domnul Mihai Coteș:**

Mulțumesc.

De la PSD, domnul senator Corlățean.

**Domnul Titus Corlățean:**

Mulțumesc, domnule președinte de ședință,

Stimați colegi,

Voi prezenta astăzi textul unei interpelări adresate domnului Ilie-Gavril Bolojan, prim-ministrul României, doamnei Oana-Silvia Țoiu, ministrul afacerilor externe și domnului Radu Marinescu, ministrul justiției.

Obiectul interpelării, „Semnarea de către România a Convenției Consiliului Europei pentru protecția profesiei de avocat”

Stimate domnule prim-ministru,

Stimați miniștri,

La 12 martie 2025, Comitetul Miniștrilor Consiliului Europei a adoptat în baza a unui aviz prealabil pozitiv al Adunării Parlamentare de la Strasbourg, primul tratat internațional în materia protecției profesiei de avocat.

Convenția menționată stabilește, la nivel european, reguli în materia profesiei de avocat cu referire, între altele, la drepturile profesionale, libertatea de exprimare, disciplina profesională sau măsuri specifice de protecție pentru avocat și asociațiile profesionale.

În baza Convenției menționate, statele-părți au obligația de a adopta măsuri care să garanteze dreptul avocaților de a-și exercita profesia fără a deveni ținta vreunei forme de atac fizic, amenințări, intimidări sau ingerințe inadecvate în profesia menționată.

Convenția Consiliului Europei pentru protecția profesiei de avocat a fost deschisă pentru semnare pe data de 13 mai 2025, cu ocazia reuniunii miniștrilor de externe ai statelor membre ale Consiliului Europei, organizată la Luxembourg, în contextul președinției luxemburgheze a Comitetului de Miniștri.

Am formulat la data de 2.04.2025 o interpelare adresată prim-ministrului de atunci al României, domnului Ion-Marcel Ciolacu, ministrului afacerilor externe, domnului Emilian-Horațiu Hurezeanu și ministrului justiției, domnului Radu Marinescu, prin care am solicitat să se promoveze procedurile de aprobare a semnării de către România a Convenției Consiliului Europei pentru protecția profesiei de avocat, cu ocazia deschiderii spre semnare a instrumentului juridic menționat.

Din păcate, procedurile nu au fost finalizate în timp util pentru a permite României semnarea a 13 mai 2025 a Convenției amintite.

Față de cele de mai sus, vă adresez rugămintea să-mi comunicați dacă Guvernul României, în actuala componență, intenționează să semneze în perioada următoare Convenția menționată, ceea ce ar permite, inclusiv reprezentarea statului român în structura de experți stabilită la nivel european și respectiv, în Comitetul Statelor Părți.

Solicít răspuns scris.

Autor, senator Titus Corlățean, Circumscripția electorală nr.16 Dâmbovița

Vă mulțumesc foarte mult.

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumim.

De la AUR, doamna Păucean-Fernandes Luminița.

Vă rog.

## **Doamna Luminița Păucean-Fernandes:**

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Voi da citire declarației politice.

Titlul declarației politice fiind: „Guvernul Bolojan a declarat război românilor”.

Stimați colegi parlamentari,

Dragi români,

Din păcate, zilele acestea suntem martorii unei bătălii pentru supraviețuirea unei națiuni. Agresorul este Guvernul Bolojan, care a declarat război românilor.

Prin noile măsuri fiscale, acest Guvern nu doar că lovește în buzunarele noastre, ci ucide antreprenoriatul românesc, distruge locurile de muncă și aruncă familiile în sărăcie. Într-o criză profundă, provocată tot de către ei, politicienii aflați acum din nou la putere, povara este pusă, în mod cinic, pe umerii celor mai vulnerabili, pe românul cu venituri mici, pe clasa de mijloc, pe IMM-urile și companiile românești care lucrează cinstit. Nu este doar o nedreptate, este o crimă împotriva viitorului nostru. Asumarea răspunderii pe al doilea pachet de reforme este o sfidare totală la adresa democrației. Acest Guvern a redus Parlamentul la o simplă anexă, o formalitate lipsită de sens.

Vocea dumneavoastră, a românilor, este călcată în picioare.

Cum să discutăm despre o reformă a pensiilor speciale, când adevărații „speciali”, foștii parlamentari și judecătorii Curții Constituționale își primesc în continuare pensiile nesimțite? Toată această „reformă” este o minciună, așa cum s-a dovedit a fi și mascarada cu „reforma” din administrația locală, unde reducerea de 25% era, de fapt, zero.

„Marea reformă” a magistraților e doar o creștere a vârstei de pensionare, dar menține inechitatea care-i revoltă pe români. Creșterea impozitului pe locuințe este o altă palmă dată românilor. După ce a crescut deja TVA-ul la locuințe de la 9% la 21%, această coaliție vine acum cu o nouă taxă care face și mai grea viața tinerilor și a familiilor care vor să-și întemeieze un cămin. Această măsură nu face altceva decât să îi împingă pe tineri în afara granițelor României, pentru că acasă nu mai pot spera la nimic.

Soluția României este demisia Guvernului Bolojan. România stă pe AUR. Nu avem nevoie să mai îndatorăm poporul, să-l sufocați cu taxe și impozite absurde. Dacă nu sunteți capabili să guvernați, plecați și lăsați românii să-și decidă singuri viitorul. Noi, cei de la AUR, vom depune moțiuni simple împotriva majorității miniștrilor care au adus haosul în țară și, evident, vom depune moțiuni de cenzură pentru a dărâma acest Guvern al dezastrului.

Facem un ultim apel deschis către social-democrați. Aveți din nou ocazia să demonstrați dacă țineți cu adevărat cu românii sau doar jucați teatru politic. Vă așteptăm să vă alăturați demersurilor noastre împotriva acestor măsuri care-i îngenuchează pe români și falimentează antreprenorii români

și România. Oricum, indiferent de decizia dumneavoastră, AUR demonstrează că a rămas singura forță care apără România cu adevărat și nu va ceda până când acest regim abuziv nu va fi trimis acasă. Suntem cu românii și pentru români.

Vom lupta pentru fiecare familie, pentru fiecare antreprenor, pentru fiecare loc de muncă, pentru că iubim România și pe români.

Vă mulțumesc.

Cu deosebită considerație, Luminița Păucean-Fernandes, senator AUR, Circumscripția electorală nr.34 Sibiu.

**Domnul Mihai Coteș:**

Mulțumim.

De la USR, domnul senator Șipoș Sorin-Gheorghe.

**Domnul Sorin-Gheorghe Șipoș:**

Mulțumesc.

Titlul declarației politice: „Un pas înainte pentru reformarea statului român”.

Pachetele care pun ordine în finanțe și taie din risipa care ne sufocă ne-au fost prezentate de premierul Ilie Bolojan în prima sesiune de toamnă a Parlamentului. Nu mai putem să trăim pe datorie și să împingem criza pe umerii copiilor noștri.

Facem un pas înainte și în reforma statului. Începem tăierea pensiilor speciale, cu cele ale magistraților și reforma companiilor de stat cu reducerea indemnizațiilor și a numărului de membri în Consiliul de administrație. Nu scapă nici salariile și nici bonusurile nesimțite din agențiile statului. Acest demers arată că statul strânge și el cureaua, solidar cu cetățenii și cu mediul de business. Că nu există cetățeni de rangul întâi și cetățeni de rangul doi.

Subiectul „reforme statului” e cel mai greu în coaliția de guvernare: un pas înainte, doi înapoi. Cetățenii ne-au dat votul să schimbăm ceva, un mod de guvernare și de a face politică pentru noi, nu pentru ei. Sunt revoltați și mulți sunt furioși. Suntem la guvernare tocmai pentru a schimba regulile jocului. Nu va fi ușor și nu vom câștiga toată lumea de partea noastră, dar avem datoria să încercăm, pentru că știm care este riscul, să cădem în extremism și violență politică.

Știm că așteptările oamenilor sunt mari și e firesc să fie. Unii dintre voi sunteți deja dezamăgiți, dar e greu să schimbi lucrurile care s-au osificat timp de mult prea mulți ani.

Când vom trage linia la final, vom avea răspunsul la întrebarea: este România o țară reformabilă sau nu?

Sper ca răspunsul să fie da.

Vă mulțumesc.

Sorin Șipoș, senator de Timiș

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumesc.

Pentru bună organizare, văd că aveți și câteva întrebări. Le veți citi sau le lăsați fiind menționate în scris? (*Discuții.*) OK!

Mulțumesc.

De la AUR, domnul Dîrlău. Domnul senator Dîrlău Andrei, vă rog.

**Domnul Andrei-Emil Dîrlău:**

Mulțumesc, domnule președinte.

Interpelare adresată domnului Ilie Bolojan, prim-ministrul României, domnului Ionuț Moșteanu, ministrul apărării naționale, doamnei Oana Țoiu, ministrul afacerilor externe.

Din partea senatorului AUR, Andrei-Emil Dîrlău, Circumscripția nr.1 Alba, membru al Comisiei de politică externă și al celei de afaceri europene.

Obiectul interpelării „Clarificări privind angajamentele României în crearea Hub-ului de Securitate la Marea Neagră și deciziile strategice aferente”

În contextul vizitei Președintelui Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, pe 1 septembrie la Constanța, unde s-a întâlnit cu președintele Nicușor Dan și oficiali militari pentru a discuta rolul României în apărarea europeană și crearea unui Hub de Securitate la Marea Neagră, vă adresez această interpelare pentru a cere clarificări. Lipsa transparenței, absența consultării democratice, implicațiile asupra suveranității și securității naționale ridică preocupări grave. Cer răspuns detaliat la următoarele întrebări:

1. Lipsa transparenței – anunțul privind implicarea României în crearea unui Hub de Securitate la Marea Neagră s-a făcut fără informarea prealabilă a publicului, fără detalii privind procesul decizional. De ce nu a oferit Guvernul informații transparente poporului român privind angajamentele asumate în fața doamnei Ursula von der Leyen?

2. În baza căror mandate au angajat România, Președintele Nicușor Dan și Guvernul, în crearea Hub-ului de Securitate la Marea Neagră. Cum de au putut lua asemenea decizii cruciale și să asume asemenea angajamente fără a le supune în prealabil dezbaterii publice și parlamentare?

3. Ce presupune exact Hub-ul de Securitate la Marea Neagră? Care sunt obiectivele, structura, sfera lui operațională? Cum vor fi afectate resursele militare și economice ale României? Ce rol va juca portul Constanța în implementarea lui?

4. Care e conținutul exact al strategiei Uniunii Europene pentru Marea Neagră, care s-a discutat în timpul vizitei? Când a propus România această strategie Uniunii Europene, ce a determinat inițierea ei? A fost propunerea elaborată în consultare cu actorii naționali relevanți sau a fost avansată unilateral de președinte și/sau de Guvern la cererea Comisiei Europene?



5. Lipsa consultării democratice – de ce Parlamentul României, organul reprezentativ suprem al poporului, nu a fost consultat privind angajamentul României în această inițiativă strategică? De ce n-a fost informat ori implicat poporul român într-o decizie cu implicații semnificative pentru securitatea și suveranitatea națională?

6. Care sunt implicațiile vizitei doamnei von der Leyen asupra politicii de securitate și apărarea României? De ce vizita a avut loc în totală lipsă de transparență privind angajarea României în priorități și obligații strategice decise la Bruxelles, asupra cărora nu a existat dezbateri ori informare publică și nici parlamentară?

7. Ce presupune „folosirea resurselor europene, inclusiv a instrumentului SAFE și a programului Readiness 2030”, menționate în contextul vizitei? Care sunt angajamentele precise ale României față de aceste programe, cum se vor implementa și care vor fi costurile financiare și operaționale pentru România?

Și, în sfârșit, 8. Există planuri sau discuții privind înstrăinarea sau transferul controlului asupra portului Constanța în cadrul Hub-ului de Securitate la Marea Neagră? Dacă da, care sunt detaliile? Cum e afectată suveranitatea noastră, având în vedere importanța strategică a portului? Ce angajamente, în numele României, ați luat privind sprijinul dat de România Ucrainei, în contextul securității regionale? Ce impact ați preconizat în scenariul utilizării portului în principal pentru Ucraina?

Poporul român, reprezentanții lui aleși, au dreptul la răspunsuri clare, complete, privind aceste angajamente asumate fără control democratic. Lipsa transparenței și a consultării subminează democrația, încrederea publică și suveranitatea națională.

Senator Andrei-Emil Dîrlău, Circumscripția nr.1 Alba

Vă mulțumesc.

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumim, domnule senator.

De la USR, domnul senator Ștefănaș Gheorghe.

**Domnul Gheorghe Ștefănaș:**

Stimați colegi,

Declarația mea politică de astăzi poartă numele: „Reforma care nu reformează”.

Doamnelor și domnilor,

La începutul sesiunii parlamentare nu putem vorbi cu bucurie despre o adevărată reformă a statului și a administrației publice. Din păcate, prea des în politica românească, marile cuvinte sunt rostite cu gravitate, dar faptele le contrazic cu o seninătate dezarmantă.

Se vorbește despre reformă, dar cu grijă, ca să nu se schimbe nimic. Se cere tăierea privilegiilor, dar cu atenție, să nu fie atinse cele care chiar contează. Se proclamă modernizarea statului, dar se evită, cu o precizie chirurgicală, orice schimbare reală.

Reforma a devenit un ritual. Se invocă în discursuri, se flutură în fața camerelor, dar în culise există mereu grijă ca totul să rămână la fel, iar România nu mai are timp de reforme de fațadă. Modernizarea statului este absolut necesară. Nu putem digitaliza, eficientiza și transparentiza fără să deranjăm lenea și sinecurile. Nu putem schimba mentalități fără să rupem controlul politic și fără să înlocuim obediența cu competența. Nu putem reforma statul fără să atingem echilibrul fragil al privilegiilor instituționale.

Din fericire, chiar și în acest decor al imobilismului există oameni care nu renunță, oameni care cred că statul poate fi mai mult decât o mașinărie de conservat privilegii. Ei luptă zi de zi pentru transparență, competență și responsabilitate. Ei sunt oamenii din USR. Reforma adevărată nu vine din lozinci, ci din voință. Ea îi privește pe toți cetățenii, nu doar pe unii. Și da, e nevoie de curaj pentru a o face, chiar și atunci când este incomod sau riscant politic.

În calitate de parlamentar USR, voi pune întotdeauna interesul României deasupra oricărui interes personal sau de partid. Un nou pas pe acest drum a fost votul asupra Pachetului 2 de reforme. Da, e un drum greu, dar singurul care poate duce la modernizarea României.

Vă mulțumesc.

Senator Gheorghe Ștefănaș, Circumscripția nr.18 Galați

**Domnul Mihai Coteș:**

Mulțumesc.

De la AUR, domnul senator Vlahu Nicolae. Nu mai este.

Doamna senator Barcari Dorina.

**Doamna Dorina Barcari:**

Mulțumesc, domnule președinte.

Am o interpelare către domnul Bolojan, adresată domnului Ilie-Gavril Bolojan, premierul României, din partea senatorului Barcari, Comisia... Secretar general în Comisia de muncă, familie și protecție socială.

Subiectul interpelării: „Vă rugăm să exemplificați, în cei mai concreți termeni, măsurile de întraajutorare și protecție socială pe care le aveți în vedere pentru persoanele cu venituri mici, având în vedere decizia de majorare a cotei TVA de la 5 și 9% la 11, respectiv costul standard TVA de 19 la 21%”

Stimate domnule prim-ministru,

Vă adresez prezenta interpelare pentru a trage un semnal de alarmă, la cel mai înalt nivel, asupra pachetului de măsuri abuzive fiscal-bugetare. Consider că actualul Guvern a ales cea mai

abuzivă, distructivă și degradantă cale de a veni în întâmpinarea situației de criză prin care trece țara. În momentul de față, și anume: creșterea taxei și impozite prin măsuri inechitabile, care va duce la o adevărată situație de criză pentru România.

Stimate domnule prim-ministru,

Vă rog să aveți în vedere măsuri imediate pentru redresarea unei stări de normalitate privind fiscalitatea muncii și reorientarea sarcinii fiscale între angajat și angajator.

Vă rugăm să aveți în vedere că pachetul de măsuri fiscal-bugetare abuzive dat de creșterea TVA-ului de la 11% și 21%, creșterea accizelor de bază la 10% pentru alcool, combustibil, precum și majorarea numărului de contribuitori la CNAS, prin aplicarea CASS-ului la pensiile de peste 3 000 de lei, conduc la o situație de sărăcie excesivă pentru marea majoritate a populației țării noastre.

Motivația este că orice salariu sau pensie în quantum de plată trebuie să nu fie mai mică decât coșul minim de consum, ca să nu se poată aplica și astfel sub acest nivel nu se poate aplica nicio reținere pe plan național, pentru că se echivalează cu o stare de sărăcire excesivă.

Referitor la drepturile și stagiile de pensionare aferent, stagiul acesta de pensionare trebuie să rămână fix pentru calitatea muncii, astfel că cei în condiții normale de muncă să rămână cu o vârstă de pensionare egală, iar stagiul de cotizare trebuie să fie menținut cu adaosul perioadei asimilate, ea fiind acoperită de plata contribuției de asigurări sociale prin alte forme decât cele directe.

În acest sens, vă solicit să luați act de prezenta interpelare și să reveniți cu modificări de relaxare concrete la măsurile bugetar-fiscale excesive și degradante pentru cetățenii României.

Pot să fac și declarația politică?

**Domnul Mihai Coteț:**

Vă rog, da.

**Doamna Dorina Barcari:**

Mulțumesc.

Declarație politică împotriva măsurilor abuzive de austeritate și a impozitării abuzive a pensiilor.

Nu acceptăm austeritatea, nu acceptăm sărăcirea pensionarilor.

Guvernanții încearcă din nou să pună pe umerii cetățenilor cei mai vulnerabili povara greșelilor lor economice. Pensia nu este un cadou, este dreptul câștigat prin zeci de ani de muncă și contribuții.

Spunem nu impozitării abuzive a pensiilor. Spunem nu măsurilor de austeritate care lovesc în oameni și nu în privilegii.

Cerem: respect pentru muncă și demnitatea pensionarilor, oprirea oricăror tăieri mascate și impozitări nedrepte, politici fiscale echitabile, care să lovească în corupție și privilegii, nu în vârstnici.

Noi, Alianța pentru Unirea Românilor, ne exprimăm cu fermitate opoziția față de politicile fiscale abuzive de austeritate și față de impozitarea excesivă și nedreaptă a pensiilor, politici care subminează demnitatea și siguranța socială a milioanele de cetățeni vârstnici din România.

Credem că:

1. Pentru... Pensia nu este un privilegiu, ci un drept câștigat prin munca de-o viață întreagă, prin contribuții plătite cu responsabilitate la bugetul de stat. Orice impozitare abuzivă a pensiilor reprezintă o dublă sancționare asupra cetățenilor care au contribuit deja.

2. Măsurile de austeritate aplicate fără discernământ afectează în primul rând categoriile vulnerabile, reducând nivelul de trai și accentuând inechitățile sociale.

3. Statul are obligația de a asigura un sistem fiscal echitabil care să protejeze veniturile pensionarilor și să distribuie în mod corect povara fiscală.

Prin urmare, solicităm: încetarea imediată a oricăror forme de impozitare abuzivă a pensiilor, adoptarea unor politici economice și fiscale care să sprijine solidaritatea socială și protecția categoriilor vulnerabile, deschiderea unui dialog real și transparent cu reprezentanții pensionarilor și ai societății civile, pentru identificarea unor soluții echitabile și sustenabile. Facem apel la clasa politică să înțeleagă că respectul față de cetățeni și față de munca lor nu poate fi neglijat. Un stat care își penalizează vârstnicii, își subminează propriile valori fundamentale.

În numele Alianței pentru Unirea Românilor reafirm angajamentul nostru pentru apărarea drepturilor sociale, pentru justiție fiscală și pentru protejarea demnității fiecărui cetățean. Un stat care își pedepsește bătrânii, își trădează viitorul.

Senator Barcari, Senat, Circumscripția nr.8 Brașov

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumesc.

Din partea senatorilor neafiliați, domnul senator Fodoca Liviu-Iulian.

**Domnul Liviu-Iulian Fodoca:**

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Interpelare adresată domnului Ilie Bolojan, prim-ministrul României.

Obiectul interpelării: „Direcția reală a reformelor pe care le susține Guvernul României”

Domnule prim-ministru,

În virtutea mandatului pe care-l exercit ca senator în Parlamentul României și în numele cetățenilor care m-au mandatat să-i reprezint, vă adresez următoarea interpelare publică, având în vedere îngrijorarea profundă cu privire la dimensiunea și eficiența reformelor propuse și susținute de dumneavoastră.

În ultimele luni ați fost invocat în spațiul public ca reper al eficienței administrative și ca susținător vocal a reformelor structurale necesare statului român. Din această poziție de autoritate morală pe care

v-ați construit-o, vă adresez câteva întrebări directe, în numele celor care încă mai speră într-o reformă reală, nu într-un șir nesfârșit de compromisuri politice și poveri fiscale pentru mediul privat.

Până în acest moment, așa-zisele reforme implementate sau propuse sub această etichetă n-au dus nici la o scădere reală a deficitului bugetar, nici la eficientizarea statului, nici la relaxarea presiunii fiscale asupra sectorului productiv.

Dimpotrivă:

- Mediul privat este sufocat de taxe, controale abuzive, instabilitate legislativă și retorică agresivă.
- Puterea de cumpărare a românilor scade continuu, iar inflația este accentuată de politici fiscale haotice.
- Deficitul bugetar nu doar că nu a fost redus, dar pare scăpat de sub control.
- Reforma aparatului de stat rămâne o lozincă, în timp ce statul se extinde și se hrănește tot mai mult din resursele celor care muncesc.

Din această perspectivă, vă solicit următoarele clarificări:

1. Ce măsuri susțineți pentru protejarea capitalului românesc, stimularea antreprenoriatului și eliberarea economiei de sub povara fiscală excesivă?

2. Cum explicați faptul că „reforma” a generat până acum doar tăieri neproductive, piedici pentru mediul privat și nicio schimbare semnificativă în zona sinecurilor, agențiilor inutile și privilegiilor bugetare?

Domnule Bolojan, suntem într-un punct critic, iar criza bugetară pe care trebuia să o corectați a fost transformată într-o criză financiară sistemică, cu efecte devastatoare în lanț.

Cu stimă, senator Fodoca Liviu-Iulian, Cîrșulești nr.33 Sălaj.

Și declarația politică?

**Domnul Mihai Coteș:**

Da, vă rog.

**Domnul Liviu-Iulian Fodoca:**

Mulțumesc frumos.

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Declarație politică.

Titlul declarației: „Românii plătesc pentru toți, dar pentru români cine plătește?”

Domnule președinte,

Stimați colegi,

În calitate de senator ales al României, am constatat că în această vară Guvernul României a emis o serie de ordonanțe de urgență cu impact major asupra populației.

S-a vorbit despre solidaritate, despre deficit, despre taxe și contribuții, dar nicăieri, în niciun act normativ adoptat, nu apare vreo prevedere clară care să impună refugiaților din România plata contribuțiilor la sistemul de sănătate.

Așadar, românii plătesc taxe de sănătate, dar beneficiază de servicii slabe, liste de așteptare și spitale subfinanțate. În schimb, refugiații beneficiază gratuit de aceleași servicii, fără să contribuie cu nimic la bugetul de sănătate. Plătesc mamele românce, plătesc veteranii de război care au apărut această țară, plătesc pensionarii care au muncit zeci de ani, plătesc tinerii care muncesc legal și-și văd salariile ciuntite lună de lună, dar refugiații nu plătesc nimic.

Întrebarea pe care o pun în mod deschis Guvernului României este simplă și firească: de ce românii... de ce doar românii trebuie să plătească? Ori plătesc toți, ori nu mai plătește nimeni. Statul român nu poate cere „solidaritate fiscală” de la propriii cetățeni în timp ce oferă privilegii necontribuabililor. Nu suntem datori cu sănătatea noastră nimănui, iar românii nu trebuie să fie tratați ca cetățeni de rangul doi în propria lor țară. Cer public Guvernului să clarifice regimul contribuțiilor la sănătate pentru toți beneficiarii sistemului, inclusiv pentru refugiați și migranți. Nu putem construi un stat echitabil pe nedreptate și pe complicitate tăcută.

România trebuie să fie un stat în care drepturile vin împreună cu obligații, nu doar cu beneficii gratuite pentru unii și taxe din ce în ce mai mari pentru ceilalți.

Cu stimă, senator Fodoca Liviu-Iulian, Circumscripția nr.33 Sălaj.

Vă mulțumesc.

Doamne ajută! (*Aplauze.*)

**Domnul Mihai Coteș:**

Mulțumim.

De la AUR, domnul senator Silegeanu Cătălin.

**Domnul Cătălin Silegeanu:**

Mulțumesc, domnule președinte.

Titlul declarației politice: „An de an, aceleași probleme – educație condamnată la improvizație”.

Stimați colegi,

Vin astăzi în fața dumneavoastră pentru a atrage atenția asupra unui fenomen care a devenit aproape o tradiție toxică în județul Botoșani, dar și în alte colțuri ale României. Începutul anului școlar este sinonim cu șantiere neterminate, clase mutate pe fugă și elevi condamnați la improvizație.

De ani de zile, presa locală semnalează aceleași probleme, aceleași scuze, aceleași promisiuni neonorate. Șantierele sunt deschise, lucrătorii muncesc, dar facturile nu se plătesc la timp, graficul trenează, iar copiii noștri sunt cei care plătesc prețul incompetenței și al birocrăției.

Nu mai putem vorbi despre accidente izolate sau întârzieri punctuale, ne aflăm în fața unui obicei administrativ devenit aproape ritual; în fiecare toamnă, aceeași criză, aceleași explicații, aceeași lipsă de soluții.

Stimați colegi,

Este inacceptabil ca în anul 2025, într-un stat european, să vorbim încă despre elevi care își încep școala în spații improvizate, în timp ce clădirile lor sunt blocate între schele și hârtii. Educația nu mai poate fi tratată ca un proiect secundar împins la marginea agendei. Educația trebuie să fie un imperativ național.

Solicit așadar, cu toată fermitatea, ca toate instituțiile implicate, de la ministere și ordonatori de credite, până la autoritățile locale, să-și asume responsabilitatea comună pentru rezolvarea acestei situații. Este nevoie de o procedură clară și predictibilă de raportare și decontare, astfel încât constructorii să fie plătiți la timp și să-și poată mobiliza echipele corespunzător. Este nevoie de o coordonare reală, nu doar declarativă, între nivelul central și cel local, pentru ca fiecare proiect să fie finalizat la termen.

Și este nevoie de o voință politică, fermă, pentru că fără ea vom continua să ne mințim copiii, cu promisiuni, în timp ce ei își încep fiecare septembrie printre betoniere și schele.

Nu putem pretinde performanță școlară, când oferim improvizație structurală. Nu putem cere respect pentru școală, când statul nu respectă nici măcar obligația de a oferi clădiri sigure și funcționale. Educația copiilor noștri nu este un moft și nici o lozincă electorală. Este fundamentul pe care se construiește viitorul unei națiuni. Și tocmai de aceea, astăzi, în această sală, reafirm că nu voi accepta ca birocrăția să condamne încă o generație la umilința de a învăța în condiții improprii.

Vă mulțumesc.

Senator Cătălin Silegeanu, Circumscripția nr.7 Botoșani

**Domnul Mihai Coteș:**

Mulțumim.

De la neafiliați, doamna Onea Olga, vă rog, doamna senator.

**Doamna Olga Onea:**

Mulțumesc, domnule președinte de comisie.

Stimați colegi,

„Ceea ce propune Guvernul Bolojan este reformă reală sau doar o povară pentru popor?”

De câteva săptămâni vedem cum premierul încearcă să vândă acest pachet de austeritate drept „singura soluție”. În realitate, soluția este simplă doar pentru el și pentru echipa sa. Pentru cetățean, pentru familie, pentru administrația locală nu e o soluție, ci o nenorocire.

De la 1 august, TVA a crescut cu 21%. Adică fiecare produs de bază, fiecare factură, fiecare coș de cumpărături a devenit mai scump. Din 2026, impozitul pe locuințe va urca cu 70%, adică fiecare casă, fiecare apartament muncit de o viață va fi împovărat de stat și, culmea, ni se spune că toate acestea pentru „binele nostru”.

În același timp, Guvernul anunță concedieri masive în administrație, până la un sfert din posturile din primării, adică 40 000 de oameni trimiși acasă, nu pentru că sunt incompetenți, ci pentru că este nevoie de o cifră pe hârtie. Școli, primării, spitale locale, fără personal, dar marile contracte cu dedicație rămân neatinse. Consiliile de administrație, unde se plătesc prietenii, rămân intacte, acolo nu se face „reformă”.

Adevărata reformă nu înseamnă să iei de la cei mulți și slabi, adevărata reformă înseamnă să începi de sus, de la privilegiile mari, de la risipă, de la evaziune fiscală, de la clientelă, înseamnă audit independent al cheltuielilor, înseamnă digitalizare și transparență, înseamnă să nu mai plătim zeci de mii de contracte fictive, să nu mai căpușăm companiile de stat.

România are nevoie de o rânduială, dar de o rânduială dreaptă. Și aici este diferența dintre Guvern și noi, opoziția. Noi vrem reformă cu dreptate, ei impun austeritate cu nedreptate. Nu puteți cere sacrificii de la pensionari, de la tineri, de la mame, de la copii, în timp ce mențineți privilegiile pentru un cerc restrâns de oameni.

De aceea, nu sunt de acord cu aceste măsuri, dar voi susține amendamente clare: protejarea școlii și a sănătății, protejarea administrației locale de bază, plafonarea privilegiilor uriașe. De asemenea, cer ca statul să înceapă curățenia de sus, nu să coboare cu bâta pe cei de jos, pentru că România nu poate fi construită pe nedreptate.

Senator Olga Onea

Vă mulțumesc.

Doamne ajută!

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumesc.

De la AUR, domnul senator Lavric Sorin.

**Domnul Sorin Lavric:**

Mulțumesc, domnule președinte Coteț.

Titlul declarației mele politice de astăzi este: „Olimpiu Borzea, eroul rețelei de sprijin pentru partizanii din Munții Făgărașului”.



Olimpiu Borzea s-a născut în anul 1921 în satul Viștișoara din județul Brașov. După studiile liceale la Sibiu, s-a înscris la Conservatorul din Timișoara. A luptat pe fronturile din cel de-al Doilea Război Mondial până în 1945. După încheierea războiului, avea să fie învățător în satul Viștea de Sus.

Anticomunist declarat, Olimpiu Borzea a organizat cea mai puternică rețea de sprijin pentru grupul de partizani din Munții Făgărașului, grup condus de Ion Gavril Ogoranu.

În memorii, Olimpiu Borzea descrie astfel întâlnirea cu partizanii: „Am fixat ca zi de întâlnire 31 august 1951, după ora 22.00, în locul numit «Lăzulețu», de la liziera grădinii noastre din Viștișoara. La data și ora fixată am fost prezenți la locul respectiv: Remus Sofonea, Ion Ilieș, Ion Bucelea și eu. Toți eram înarmați. Cu Remus Sofonea mă cunoșteam din '47 și eram informat de preotul Ion Ghindea din Drăguș. Băieții ne-au cerut să-i ajutăm. De la început, le-am cerut ca numele nostru să nu fie cunoscut de nici unul din grupul lor, iar în întâlnirile cu noi să nu vină decât ei doi sau câte unul din ei. Au fost de acord.”

Timp de patru ani, în ascuns, îi va ajuta pe partizani cu hrană, îmbrăcăminte, armament și informații, ajungând chiar să-l adăpostească pe Remus Sofonea. În anul 1955 va fi arestat, iar rețeaua de ajutor pe care o pusese la punct va fi destrămată. Anchetele aspre au durat până în '57. Tortura a culminat cu un simulacru de execuție la închisoarea „Uranus” din București. Iată cum descrie Olimpiu Borzea înscenarea: „M-au băgat într-o celulă îngustă, cât o cabină de telefon, în care era doar un scaun. Pereții erau stropiți cu sânge și aveau urme de gloanțe. În față, în dreptul capului, era un suport cu un pistol. În câteva secunde, care mi s-au părut ore, prin fața ochilor mi s-a derulat întreaga viață, cu toate bucuriile, cu toate tristețile și mi-am dat seama ce va urma. Voi fi împușcat. De la un timp m-a învăluit o putere venită de undeva, care mi-a impus un sentiment de tărie și siguranță. La un moment dat, cineva a reglat pistolul în dreptul capului meu. Au urmat câteva minute de așteptare, minute pline de tensiune.

Cu puținele puteri pe care le mai aveam încercam să mă reculeg pentru a putea muri cu demnitate în fața lor. Am auzit mișcare și ușa camerei de execuție s-a deschis: «Ieși afară, banditul!» Era comandantul închisorii, care cu gesturi dure și foarte nervos, m-a împins în încăperea de vis-à-vis. Mă aflam într-o altă sală de execuție. În fața mea erau două grupuri de soldați cu baionete la armă, care așteptau doar un semn de la comandantul lor. «Treci în fața plutonului de execuție, banditul!» – a răcnit comandantul.

Abia târându-mi picioarele legate în lanțuri, am încercat să ajung la locul indicat. «Ia poziția de drepti, banditul!» M-am conformat. Nu mi-a răspuns decât să mă gândesc la familia mea și să îl rog pe Dumnezeu să mă întărească. Am apucat doar să zic în gând «Doamne ajută!» și am auzit aceeași voce: «Se mută pedeapsa cu moartea la muncă silnică pe viață.»”

Borzea va ajunge la închisoarea din Aiud, una dintre cele mai dure închisori politice, fiind eliberat în anul 1964. După eliberare, amprenta de „bandit” l-a urmărit mereu. Pe lângă lupta cu TBC-ul, căpătat din cauza mizeriei din închisoare, Olimpiu Borzea și-a găsit cu greu un loc de muncă.

Ultima descindere a Securității la domiciliul lui a avut loc în toamna lui 1989. A participat anual la comemorarea de la Crucea Mănăstirii Brâncoveanu, evocându-i fără reticente pe partizanii uciși în lupta anticomunistă. Detaliul remarcabil este că Ion Gavrilă Ogoranu și Olimpiu Borzea nu s-au cunoscut față către față decât în anul 1990.

Iată un episod rarisim de loialitate între doi bărbați care, luptând pentru aceeași cauză, nu au apucat să facă cunoștință decât după 40 de ani. În anul 2005, Olimpiu Borzea a plecat pentru totdeauna să se întâlnească cu partizanii pe care-i ajutase cu prețul vieții.

Mormântul i se află în cimitirul satului Viștea de Jos.

Sunt onorat ca, sub cupola Senatului României, să evoc numele lui Olimpiu Borzea, model de român care nu s-a ploconit în fața regimului comunist.

Vă mulțumesc.

Sorin Lavric, senator AUR (*Aplauze.*)

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumesc.

De la... tot de la AUR, domnul senator Geamănu Ștefan.

**Domnul Ștefan Geamănu:**

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Declarația mea politică de astăzi se intitulează: „Blestemul politicianilor”.

Astăzi nu vorbesc în numele meu, ci în numele durerii acestui neam. Astăzi rostesc un cuvânt de foc și de dreptate împotriva celor care au pângărit România: PSD, PNL, USR și UDMR.

Voi, cei ce v-ați făcut slugile străinilor, voi care ați vândut țara pentru arginți, blestemul istoriei cade asupra voastră! Ați risipit bogăția pământului, ați alungat fiii și fiicele României peste hotare, ați făcut din demnitatea noastră praf și cenușă. Să nu aveți pace în amintirea neamului, să fiți pomeniți nu ca ziditori, ci ca dărâmători. Numele vostru să fie scris nu în cartea cinstei, ci în cartea rușinii. Și precum ați secătuit izvoarele României, așa să sece și amintirea voastră în sufletele celor care vor veni.

Dar să știe toată lumea: România nu moare. Poporul acesta, deși rănit și umilit, se ridică iarăși. Așa cum pomul tăiat renaște din rădăcini, tot așa renaște și România, din credință, jertfă și dragostea celor ce o iubesc. Și atunci când va renaște, jugul trădătorilor va fi spulberat, iar glasul dreptății va răsună peste veacuri.

Așa grăiesc astăzi, în fața Senatului și a întregii țări: blestem asupra celor care au distrus România și binecuvântare asupra celor care o vor ridica din nou.

Cu deosebită considerație pentru poporul român, senator Ștefan Geamănu, Circumscripția electorală nr.43 diaspora.

Mulțumesc. *(Aplauze.)*

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumesc.

Doamna Păucean-Fernandes. Nu e. *(Discuții.)*

Domnul senator Vasile Marian. Nu este.

Domnul Vântu, vă rog.

**Domnul Cristian Vântu:**

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Am o întrebare pentru... adresată doamnei ministru Diana-Anda Buzoianu, ministra mediului, apelor și pădurilor.

Obiectul întrebării este fundamentarea opțiunii de alimentare a municipiului Târnăveni din acumularea Bezid, în locul alternativei din râul Mureș, zona Cipău, după creșterea salinității în Târnava Mică.

În urma incidentelor de la Praid, salinitatea râului Târnava Mică a crescut, afectând sursa de apă brută pentru Târnăveni și localitățile din aval; au fost instituite măsuri de urgență privind calitatea apei. Autoritățile au utilizat evacuări controlate din acumularea Bezid pentru diluarea salinității și au indicat ca surse alternative pentru alimentarea stației Târnăveni, Lacul Bezid, dar și râul Mureș din zona Cipău.

Au fost raportate soluții provizorii de distribuție din uzina Cipău, până la stabilirea unei variante stabile de alimentare.

Având în vedere cele expuse, vă adresez rugămintea de a-mi răspunde la următoarele întrebări pe care le-am structurat pe capitole:

1. În ce privește criteriile și documentele de fundamentare, vă rog să ne spuneți care au fost criteriile tehnice, economice, și de mediu care au stat la baza alegerii opțiunii din acumularea Bezid în locul opțiunii din râul Mureș, zona Cipău. Vă rugăm să transmiteți studiile de fezabilitate, notele de fundamentare, avizele Administrației Naționale a „Apelor Române”, inclusiv avizul de gospodărire a Apelor și sinteza evaluărilor cost-beneficiu pentru fiecare alternativă.

2. În ce privește costul și termenele, care sunt estimările CAPEX și OPEX pentru varianta Bezid versus varianta Mureș? Care sunt termenele de implementare și punere în funcțiune, pe etape, vă rog?

3. În ce privește parametrii hidrologici și calitatea apei, vă rog să ne spuneți care sunt debitele disponibile, variabilitatea sezonieră și profilul calitativ al acestora, inclusiv salinitatea, atât pentru varianta Bezid, cât și pentru varianta Mureș-Cipău, raportat la cerințele stației de tratare Târnăveni. Vă rugăm să includeți monitorizările curente și prognozele post-incident Praid.

4. În ce privește impactul și conformarea, ce valori de impact asupra ecosistemelor au fost realizate pentru ambele opțiuni: nivele/regim Bezid, efect în aval, calitatea apei, în raport cu directiva-cadru apă și planurile de management ale bazinului hidrografic Mureș-Târnava Mică? Soluția aleasă este compatibilă cu planul de management actualizat sau nu?

5. În ce privește justificarea comparativă cost-distanță-debit, care sunt argumentele comparative, distanță de aducțiune, trasee, pierderi de sarcină, consum energetic și cost total pe metru cub care au condus la opțiunea Bezid, deși alimentarea din râul Mureș, zona Cipău pare preferabilă din punct de vedere al costurilor, distanțelor și debitului?

6. Sustenabilitate și pe termen mediu. Soluția aleasă este provizorie sau este permanentă? Care este calendarul pentru revenirea la captarea din Târnava Mică, respectiv pentru diversificarea surselor astfel încât să existe redundanță?

7. În ce privește finanțarea și răspunderea. Care este sursa de finanțare: buget de stat, fonduri europene, bugete locale/operator, pentru investițiile necesare și cum se aplică principiul recuperării costurilor? Cine suportă cheltuielile aferente remedierii consecințelor incidentului de la Praid?

Vă solicit răspuns scris.

Vă mulțumesc.

Cu deosebită considerație, Cristian Vântu, senator AUR de Mureș.

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumim.

Doamna senator Ștefănescu Daniela, vă rog.

**Doamna Daniela Ștefănescu:**

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Stimați colegi,

Deși sala este goală, sper că cele ridicate la pupitru și de mine și de colegii mei să fie auzite de cei cărora le-au fost adresate, și să fie tratate cu respectul cuvenit.

Deci am o interpelare pentru doamna ministru a afacerilor externe, Oana-Silvia Țoiu, și obiectul acestei interpelări vizează drepturile comunităților românești din Ucraina.

Stimată doamnă ministru,

În calitatea mea de senator al României și de reprezentant al intereselor naționale în forul legislativ al țării, îmi revine îndatorirea de a aduce în atenția dumneavoastră o problemă de o importanță deosebită, care privește situația comunităților românești istorice din Ucraina.

Aceste comunități, care constituie parte integrantă a spiritualității și culturii românești, se confruntă, din nefericire, cu o serie de restrângeri care contravin principiilor democratice și angajamentelor internaționale asumate de statul ucrainean.

În pofida solidarității constante manifestate de România față de Ucraina, constatăm persistența unor practici ce afectează grav drepturile fundamentale ale românilor de acolo, și anume:

- Refuzul recunoașterii canonic-juridice a comunității ortodoxe românești, care în virtutea tradiției și identității lor solicită afilierea la Biserica Ortodoxă Română.

- Blocarea sau tergiversarea restituirii patrimoniului bisericesc, lăcașuri de cult și bunuri confiscate în mod abuziv în perioada regimului totalitar sovietic, care, potrivit dreptului internațional și normelor europene, ar trebui retrocedate deținătorului legitim.

- Restrângerea accesului la educație în limbă maternă, prin diminuarea numărului de școli cu predare în limbă română și prin măsuri legislative care limitează utilizarea limbii române în procesul de învățământ, fapt ce contravine principiilor consacrate de Convenția-cadru pentru Protecția Minorităților Naționale și de Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare.

Doamnă ministru,

Având în vedere aceste realități, vă rog să precizați:

- Care sunt demersurile întreprinse de Ministerul Afacerilor Externe pentru a garanta dreptul comunităților ortodoxe românești din Ucraina de a fi recunoscute ca parte a Bisericii Ortodoxe Române?

- Ce inițiative diplomatice sau acțiuni în plan internațional au fost întreprinse pentru a susține cauza restituirii patrimoniului bisericesc, aparținând Bisericii Ortodoxe Române?

- Care este poziția oficială a României în raport cu restricțiile impuse asupra învățământului în limba română și ce strategii există pentru a asigura perpetuarea identității lingvistice și culturale a acestor comunități?

- În ce mod corelează Guvernul României sprijinul constant acordat Ucrainei cu exigența respectării drepturilor minorităților românești, astfel încât solidaritatea să nu se transforme într-o acceptare tacită a unor abuzuri?

Stimată doamnă ministru,

Comunitățile românești din Ucraina reprezintă o parte vie a istoriei și identității noastre naționale. Datoria noastră ca stat este de a le asigura protecția, de a revendica pentru ele drepturi pe care orice societate democratică are obligația să le respecte.

Vă solicit aşadar să-mi răspundeţi în scris şi verbal în plenul Senatului.

Cu deosebită consideraţie, Daniela Ştefănescu, senator AUR, Circumscripţia nr.4 Bacău. *(Aplauze.)*

**Domnul Mihai Coteţ:**

Mulţumesc.

Domnul senator Sandu Mircea-Ionuţ, vă rog.

**Domnul Mircea-Ionuţ Sandu:**

Vă mulţumesc, domnule preşedinte, pentru că îmi permiteţi încă o a doua întrebare.

Este către Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor.

În atenţia doamnei ministru Diana-Anda Buzoianu.

Subiect: „Solicitare privind simplificarea şi urgentarea procedurilor de obţinere a avizului de mediu”

Stimată doamnă ministru,

Vă adresez prezenta solicitare în calitate de senator, având în vedere numeroasele sesizări primite din partea autorităţilor locale, investitorilor şi proiectanţilor, cu privire la blocajele administrative generate de procedura anevoioasă de obţinere a avizului de mediu.

În forma actuală, procesul de emitere a avizului este adesea greoi, lipsit de predictibilitate şi împovărat de cerinţe care depăşesc cadrul legal. Sunt solicitate documente sau avize, precum avizul ISU, care nu au legătură directă cu evaluarea de mediu, iar comisiile responsabile condiţionează emiterea avizului de existenţa acestora, blocând astfel întregul proces administrativ. Aceste practici nu doar că încalcă principiul legalităţii, dar generează întârzieri nejustificate în derularea proiectelor, fie ele publice sau private.

Situaţia de faţă pare a fi menţinută intenţionat, cu scopul de a întârzia proiecte, de a genera corupţie şi de a crea cadrul pentru solicitarea de foloase necuvenite din partea celor care doresc parcurgerea rapidă a procedurii. Aceasta atmosferă de incertitudine administrativă afectează grav încrederea în instituţiile statului şi creează un mediu neprielnic investiţiilor.

Investiţiile publice şi private sunt vitale pentru dezvoltarea României şi trebuie să se desfăşoare într-un ritm operativ, nu să fie blocate de proceduri birocratice care nu au niciun scop real de protecţie a mediului, ci doar tergiversează în mod artificial. Procedura de obţinere a avizului de mediu trebuie să fie clară, cu documente bine definite, fără ca un aviz să fie condiţionat de existenţa altuia care nu are relevanţă directă.

Totodată, considerăm că se pot introduce prevederi legislative care să permită exceptarea anumitor categorii de construcţii de la această procedură, în funcţie de riscurile generate, funcţiunea şi suprafaţa imobilului.

Pentru aceste situații, se pot realiza modificări în Legea nr.50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții sau în alte reglementări aferente pentru a preciza clar care construcții nu necesită parcurgerea procedurii de mediu.

Acest demers ar duce la debirocratizarea reală a procesului de autorizare.

Vă solicit în regim de urgență:

1. Simplificarea procedurii de obținere a avizului de mediu și stabilirea clară, prin ordin de ministru sau alte reglementări administrative a documentelor necesare, eliminând cerințele abuzive care nu au temei legal.

2. Stabilirea unor termene ferme și scurte de emitere a avizelor.

3. Analizarea posibilității exceptării unor categorii de construcții de la obligativitatea obținerii avizului de mediu, așa cum deja se aplică în cazul avizului ISU.

Vă rugăm să reveniți cu un răspuns oficial cu privire la cele solicitate și să dispuneți de urgență măsurile necesare, având în vedere impactul negativ major asupra dezvoltării economice și sociale, generat de aceste blocaje administrative artificiale, menținute adesea în interese locale.

Vă solicit răspuns scris.

Vă mulțumesc.

**Domnul Mihai Coteț:**

Mulțumesc.

Domnule senator Sandu, aveți și o declarație politică, rămâne în scris depusă?

**Domnul Mircea-Ionuț Sandu:**

Rămâne în scris.

**Domnul Mihai Coteț:**

Da. OK. Mulțumesc.

**Domnul Mircea-Ionuț Sandu:**

Declarația politică face referire la prima întrebare. Mai importantă a fost asta...

**Domnul Mihai Coteț:**

Am înțeles. Mulțumesc mult. Da.

**Domnul Mircea-Ionuț Sandu:**

Vă mulțumesc mult.

**Domnul Mihai Coteț:**

OK!

Dau citire listei senatorilor care au depus în scris...

Mai aveți, domnule senator? Spuneți. (*Discuții.*)

Dau citire listei senatorilor care au depus în scris întrebări:

- domnul senator Carp Ionel, domnul senator Potecă Vasilică, domnul senator Silegeanu Cătălin, domnul senator Marian Călin-Petru, domnul senator Șipoș Sorin-Gheorghe și domnul senator Borțun Ștefan.

Dau citire acum listei senatorilor care au depus interpelări în scris:

- domnul senator Nicula Mircea-Cristian, doamna senator Orban Carmen, domnul senator Cașcaval Dan, domnul senator Potecă Vasilică, domnul senator Silegeanu Cristian... Cătălin, doamna senator Păucean-Fernandes Luminița și domnul senator Vlahu Nicolae.

Acum dau citire listei senatorilor care au depus declarații politice în scris:

- domnul senator Vasile Marian, domnul senator Sandu Mircea-Ionuț, domnul senator Potecă Vasilică, domnul senator Blaga Vasile și domnul senator Bochileanu George-Cătălin.

Vă mulțumesc.

Declar închisă sesiunea de întrebări și interpelări de astăzi, și de declarații politice.

O zi frumoasă!

La revedere!

*Ședința s-a încheiat la ora 12.44.*